

Polityka kulturalna państwa

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Prezentacja multimedialna](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Bożena Gierat-Bieroń, *Ministrowie kultury doby transformacji, 1989-2005 (wywiady)*, Kraków 2009, s. 204–205.
- Źródło: Bożena Gierat-Bieroń, *Ministerstwo rządu dusz*, [w:] tejże, *Ministrowie kultury doby transformacji, 1989–2005, (wywiady)*, Kraków 2009.
- Źródło: Antonina Kłoskowska, *Socjologia kultury*, Warszawa 1981, s. 482–483.
- Źródło: *Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*, dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 30.03.2020 r.].
- Źródło: Zbyszek Grabiński, Edward M. Urbanowski: *Koalicja obywatelska*, „Felietyony”, nr 563, dostępny w internecie: zyciepw.pl [dostęp 19.10.2019 r.].
- Źródło: *Powszechna deklaracja praw człowieka*, dostępny w internecie: amnesty.org.pl [dostęp 1.07.2020 r.].
- Źródło: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, dostępny w internecie: sejm.gov.pl [dostęp 1.07.2020 r.].

Budynek Pałacu Potockich, w którym mieści się Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Sportu
Źródło: Marcin Białek, licencja: CC BY-SA 4.0.

Politykę kulturalną uprawiasz codziennie, np. twierdząc, że nie powinno się mówić o Niemcach „szkopy” czy o Czechach „pepiki”. Jak zauważył amerykański filozof Richard Rorty, porzucenie tych praktyk językowych służy celom socjopolitycznym – zwiększeniu stopnia tolerancji pewnych grup wobec innych. Politykę kulturalną, choć ten termin niesie dla wielu negatywne skojarzenia z systemami totalitarnymi i autorytarnymi, uprawia również państwo polskie.

Twoje cele

- Zdefiniujesz pojęcie *polityka kulturalna*.
- Scharakteryzujesz cele prowadzenia polityki kulturalnej przez państwo.
- Przeanalizujesz rolę polityki kulturalnej w epoce globalizacji.
- Ocenisz działania państwa w zakresie polityki kulturalnej.

Przeczytaj

Dlaczego państwo uprawia politykę kulturalną?

Polityka kulturalna wynika z obowiązujących przepisów prawa.

“ ***Powszechna deklaracja praw człowieka***

Artykuł 27

Każdy człowiek ma prawo do swobodnego uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczeństwa, do korzystania ze sztuki, do uczestniczenia w postępie nauki i korzystania z jego dobrodziejstw.

Źródło: *Powszechna deklaracja praw człowieka*, dostępny w internecie: amnesty.org.pl [dostęp 1.07.2020 r.].

“ ***Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.***

Art. 73

Każdemu zapewnia się wolność twórczości artystycznej, badań naukowych oraz ogłaszania ich wyników, wolność nauczania, a także wolność korzystania z dóbr kultury.

Źródło: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, dostępny w internecie: sejm.gov.pl [dostęp 1.07.2020 r.].

Aby realizować te prawa obywateli, państwo prowadzi [politykę kulturalną](#). Jest ona tradycyjnie związana z działaniami jednego podmiotu: ministerstwa kultury bądź jego odpowiednika.

Scena w Zespole Szkół w Radowie Małym. Jednym ze sposobów zapewnienia powszechnego dostępu do dóbr kultury jest organizacja koncertów, przedstawień teatralnych w szkołach. Czy twoja szkoła gości lokalnych twórców?

Źródło: EDUCATIONAL SPACES , domena publiczna.

Polityka kulturalna, czyli co?

Stempel Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk dopuszczający do rozpowszechniania teksty, zdjęcia, rysunki itp.

Czy znasz obecnie państwa na świecie, w których to władza decyduje o możliwości publikacji określonych treści?

Źródło: /Reprodukcja: FoKa /Agencja FORUM, 6.04.2015 r., dostępny w internecie: m.interia.pl [dostęp 30.07.2020 r.], tylko do użytku edukacyjnego.

Termin *polityka kulturalna* wywołuje często negatywne skojarzenia. Czy w państwie demokratycznym możemy o niej mówić? Kojarzy się ona raczej z reżimami niedemokratycznymi, w których **kultura** stanowi istotny element wsparcia dla rządzących, promowania określonych treści. Przez cenzorską kontrolę państwo może ograniczać, wykluczać, eliminować ze społecznego obiegu, nie dopuszczać do udostępniania i upowszechniania dzieł, co do których ma zastrzeżenia, a preferować twórczość kulturalną i wspierać artystów, obejmując ich mecenatem państwa z uwagi na pożądaną przez władze treść ich dzieł. Państwo demokratyczne, realizując politykę kulturalną, pozostawia artystom swobodę w zakresie wyboru środków artystycznych i komunikowanych treści, poddając ich twórczość mechanizmom rynku kultury.

Koncentruje swoje działania na stwarzaniu warunków społeczno-ekonomicznych dla szerokiego uprawiania sztuki.

Zgodnie z konwencją UNESCO polityka kulturalna to działania mające na celu zaspokajanie potrzeb kulturalnych społeczeństwa. Odpowiadają za nią zarówno jednostki (przywódcy państw, liderzy społeczności lokalnych), jak i instytucje (UNESCO, kościoły i związki wyznaniowe, państwo). W węższym znaczeniu polityka kulturalna to tylko aktywne ingerowanie władzy państwowej szczebla centralnego.

Cele polityki kulturalnej

Kultura i polityka kulturalna odgrywają wielką rolę w rozwoju państwa i jego obywateli. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004–2020 zakładała, że kultura to wartość sama w sobie, baza dla budowy społeczeństwa wiedzy oraz jeden z najdynamiczniej rozwijających się sektorów gospodarki. Polityka kulturalna państwa to właśnie działanie zgodne z założonymi strategiami.

Oprac. na podst.: Kazimierz Krzysztofek, *Polityka kulturalna w międzynarodowych raportach o kulturze*, [w:] Krystyna Mazurek-Łopacińska (red.), *Problemy zarządzania sferą kultury i turystyki*, Wrocław 1999.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Koncert jazzowy na rynku w Toruniu. Czy uważasz, że imprezy plenerowe dla mieszkańców są dobrym sposobem wyrabiania nawyku uczestnictwa w kulturze?

Źródło: Zorro2212, domena publiczna.

Polityka czy polityki kulturalne?

W Polsce po roku 1989 trudno jest mówić o jednym, spójnym modelu polityki kulturalnej:

Reforma administracyjna państwa

Obecnie tylko niewielki procent instytucji kultury pozostaje w gestii państwa. Dla większości podmiotów działających w sferze kultury organem założycielskim jest samorząd. Odpowiedzialność za lokalną działalność kulturalną i ustanowienie lokalnych instytucji kultury jest teraz podzielona między urzędy marszałkowskie, powiatowe i gminne.

Zmienność rządów szczebla centralnego

W Polsce nie ma spójnego modelu polityki kulturalnej, który powstał w wyniku konsensusu między partyjnymi podziałami. Prowadzona polityka to raczej kilkuletnie plany wprowadzane przez resort kultury.

Główne zmiany, które nastąpiły w sektorze kultury po 1989 roku:

- decentralizacja uprawnień administracji publicznej w zakresie kultury;
- przeniesienie większości instytucji kultury z rządu centralnego na samorządy;
- prywatyzacja większości państwowych wydawnictw, kin, galerii itp.;
- zniesienie cenzury (zniesienie wymogu formalnego upoważnienia do podjęcia [działalności artystycznej/kulturalnej](#));
- ogólne zmiany w administracji i przepisach rządowych, które miały duży wpływ na kulturę (np. ustawy o stowarzyszeniach, fundacjach i działalności pożytku publicznego).

Organy prowadzące politykę kulturalną w Polsce

Minister kultury

Podlegają mu narodowe instytucje kultury (np. FilMOTEKA Narodowa), ale też teatry i muzea o szczególnym znaczeniu: Teatr Stary w Krakowie, Muzeum Narodowe w Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu i Krakowie).

Muzeum Narodowe w Warszawie

Źródło: Muzeum Narodowe w Warszawie, licencja: CC BY-SA 4.0.

Jednostki samorządu terytorialnego

Gminy, powiaty i województwa, które realizują konstytucyjne obowiązki państwa w sferze kultury i prowadzą instytucje kultury oraz współfinansują działalność organizacji kulturalnych: lokalnych muzeów, teatrów itp.

INSTYTUCJA KULTURY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Logotyp wykorzystywany przez instytucje kultury, dla których organizatorem lub współorganizatorem jest województwo małopolskie.

Źródło: domena publiczna.

Minister spraw zagranicznych

Minister spraw zagranicznych prowadzi Instytuty Kultury Polskiej promujące naszą kulturę za granicą.

Instytut Polski w Tel Awiwie. Zastanów się, czy zdarzyło ci się gdzieś za granicą widzieć Instytut Kultury Polskiej. Gdzie to było?

Źródło: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, domena publiczna.

W ograniczonym zakresie wpływ na realizację polityki kulturalnej państwa ma także minister obrony narodowej oraz minister edukacji narodowej i sportu.

Słownik

działalność kulturalna

tworzenie, upowszechnianie i ochrona kultury (art. 1.1 Ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej)

globalizacja

zespół procesów jednoczących świat; powiększanie, pogłębianie i przyspieszanie procesu wzajemnych powiązań w skali światowej we wszystkich dziedzinach życia

kultura

system czynności i wytworów, których podstawową cechą jest obecność znaków posiadających społeczną wartość i akceptację; kultura to także, w rozumieniu

historycznym, dziedzictwo narodowe – wytwory i czynności danego narodu, należące do kategorii kultury symbolicznej, mające wyjątkową powszechną wartość szczególnie dla danego narodu – dającą poczucie identyfikacji oraz budującą więzi

kultura hybrydowa

mieszanka składająca się z elementów różnego pochodzenia, niewspółmiernych względem siebie, która nie ma charakteru jednorodnego

kultura narodowa

„stanowi szeroki i złożony układ sposobów działania, norm, wartości i symboli, wierzeń i dzieł symbolicznych, który przez jakąś zbiorowość społeczną uważany jest za własny, jej w szczególności przysługujący, wyrosły z jej tradycji i historycznych doświadczeń oraz obowiązujący w jej obrębie”*

polityka kulturalna

„ogół zasad i reguł wyrażonych *explicite* lub *implicite*, którym podporządkowana jest działalność instytucji publicznych lub prywatnych, wywierających wpływ na zinstytucjonalizowane formy twórczości, rozpowszechniania i udostępniania treści oświatowych, artystycznych”*

Prezentacja multimedialna

Polecenie 1

Zapoznaj się z prezentacją multimedialną. Przygotuj 5-minutową wypowiedź na temat roli polityki kulturalnej w dobie globalizacji.

Polityka kulturalna w dobie globalizacji

Źródło: Sfu, CC BY-SA 4.0.

„Trwanie narodu, przenoszenie ponad czasem i podziałami duchowej jego substancji i tożsamości zawdzięczamy własnej kulturze. To właśnie ona jest źródłem porozumienia, krzewi zgodę, otwiera nowe drogi dla twórczości i postępu”.

Źródło: *Polityka kulturalna państwa – Założenia*, Dokument przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 10 sierpnia 1993, s. 3.

Źródło: Tilman2007, CC BY-SA 4.0.

„O tożsamości narodu stanowi jego kultura. Dzięki niej łączy on w spójną całość

zenia sprzyjających
enia powszechnego

Źródło: Аймаина хикари, CC0.

Art. 6.1 Konstytucji RP stanowi: „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju”.

Źródło: CC 0.

„Kultura ma (...) istotną rolę do odegrania wobec nowych wyzwań, przed którymi wspólnota stanęła, takimi jak: globalizacja, społeczeństwo informacyjne, spójność społeczna, tworzenie nowych miejsc pracy”.

z 14 lutego 2000 r.

Źródło: domena publiczna.

„(...) Państwo narodowe przestaje być podstawową formą organizacji politycznej społeczeństw ludzkich, a kultura narodowa głównym kryterium porządku symbolicznego”.

Źródło: *Naród, kultura, państwo w procesie globalizacji*, red. Jarosław Rokicki, Monika Banaś, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2004, s. 7–12.

Źródło: Solomon203, CC BY-SA 4.0.

Społeczeństwa odstępują od tradycyjnych wzorów zachowania w wyniku oddziaływania globalnych wzorów zachowania propagowanych przez kulturę masową oraz środki masowego przekazu (telewizję, internet). Globalizacja ma wpływ na tożsamość kulturową społeczeństwa, a przez to na prowadzoną przez państwo politykę kulturalną.

Źródło: Silar, CC BY-SA 4.0.

Ciągły kontakt z innymi kulturami i wartościami przekazywanymi przez media masowe może stanowić punkt wyjścia w dalszym rozwoju i promocji własnej kultury.

Źródło: Klarqa, CC BY-SA 4.0.

„Najlepszą obroną przed osłabieniem własnej tożsamości wskutek procesów globalizacji jest lepsza znajomość swojej kultury, umiśłowienie tego, co własne, i rozwijanie własnego dziedzictwa kulturowego w nowych uwarunkowaniach”.

Źródło: J. Podgórecki, *Globalizacja a tożsamość człowieka*, [w:] *Globalizacja – naród – jednostka. Zagadnienia tożsamości kulturowej*, red. Tomasz Kuczur, Aleksandra Błachnio, Toruń 2009, s. 39.

Źródło: Wrzoska, CC BY-SA 4.0.

Kultury narodowe każdego państwa są twórami hybrydowymi – zostały ukształtowane poprzez trwający przez stulecia kontakt z innymi kulturami, tradycjami, wartościami, wierzeniami.

MINISTERSTWO KULTURY

**UZUPEŁNIENIE NARODOWEJ STRATEGII
ROZWOJU KULTURY NA LATA
2004-2020**

Źródło: mkiidn.gov.pl, do użytku edukacyjnego

„Polityka kulturalna państwa wyrażona jest w dokumentach strategicznych – misją Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004–2020 jest zrównoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwoju regionów”.

Źródło: Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004–2020, s. 74.

Źródło: domena publiczna.

„Kultura wreszcie, w nowej zjednoczonej Europie, to źródło naszej tożsamości oraz jeden z najlepszych sposobów promocji kraju i budowy jego konkurencyjnej przewagi”.

Źródło: Narodowa Strategia Rozwoju Kultury 2004–2020 – uzupełnienie, s. 5.

Ministerstwo **Kultury** i Dziedzictwa Narodowego. ■

Źródło: domena publiczna.

Procesy globalizacyjne zostały zauważone przez polityków i decydentów polityki kulturalnej państwa. W programie wyborczym Platformy Obywatelskiej z roku 2007 stwierdzono, że: „należy ponownie zdefiniować priorytety i zasady polityki kulturalnej. Winny one (...) obejmować:

- rozwój i modernizację infrastruktury kulturalnej,
- rozwój nowych technologii i zasobów cyfrowych,
- wzrost konkurencyjności i zatrudnienia w sektorze kultury i przemysłów kultury oraz efektywności zarządzania w tym sektorze,
- ochronę dziedzictwa kulturowego i własności intelektualnej, promocję zagraniczną,
- wspieranie młodych artystów i ich zatrudnienia,
- wzrost kompetencji kulturalnych społeczeństwa – w tym edukację kulturalną”.

Źródło: Program wyborczy Platformy Obywatelskiej, *By ludziom żyło się lepiej. Wszystkim*, s. 66–74.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Zaznacz, kto w Polsce jest organem założycielskim dla większości podmiotów działających w sferze kultury.

☐ organy państwowe

☐ organizacje międzynarodowe

☐ samorząd terytorialny

☐ stowarzyszenia i fundacje

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj zadanie.

((Bożena Gierat-Bieroń

Ministrowie kultury doby transformacji, 1989-2005 (wywiady)

Wychowana w PRL-u, byłam zrażona do pojęcia *polityka kulturalna*. Uciekając od negatywnych skojarzeń związanych z tym terminem za komuny, powiedziałam kiedyś, że polityka kulturalna mnie nie interesuje (...). Po pierwsze, chodziło o odejście od narzucania czegoś komukolwiek, o zlikwidowanie fasadowości socjalistycznej, mocno obecnej w polskim życiu kulturalnym, oraz o stworzenie przekonania, że kto zamawia melodię, ten płaci skrzypkowi, czyli że kultura musi korespondować ze zdrowymi zasadami rynku. Preferowałam takie rozumowanie, że skoro nie ma pieniędzy, to trzeba szczególny nacisk położyć na rzeczy najcenniejsze, na kulturę najwyższą, ale wyselekcjonowaną (mogącą nas reprezentować w świecie), i na kulturę popularną, doceniając jej wagę w kształtowaniu demokratycznego społeczeństwa.

Źródło: Bożena Gierat-Bieroń, *Ministrowie kultury doby transformacji, 1989-2005 (wywiady)*, Kraków 2009, s. 204–205.

Zaznacz, jakie cele polityki kulturalnej przedstawiła minister kultury.

- ☐ zachowanie duchowego i materialnego dorobku dla przyszłych pokoleń
- ☐ przygotowanie – przez edukację – nowych pokoleń do dziedziczenia tego dorobku
- ☐ demokratyzacja praktyk kulturowych
- ☐ tworzenie korzystnych warunków dla twórczości

☐ sprzyjanie udziałowi kultury w komunikacji między kulturami

☐ promocja Polski w świecie

☐ pobudzanie uczestnictwa w kulturze

Ćwiczenie 3

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((Bożena Gierat-Bieroń

Ministerstwo rządu dusz

Wacław Janas, wiceminister MKiS: „Naród do kultury się nie pchał. (...) W okresie komunizmu czy socjalizmu zapotrzebowanie na kulturę było podsycane przez czynniki polityczne. (...) Później to nagle, z dnia na dzień przestało istnieć. Przy braku pieniędzy oczywiście i przy pewnym zachłyśnięciu się nowymi środkami technicznymi w postaci magnetowidu, telewizji satelitarnej, później DVD itd.”

Źródło: Bożena Gierat-Bieroń, *Ministerstwo rządu dusz*, [w:] teŹe, *Ministrowie kultury doby transformacji, 1989–2005, (wywiady)*, Kraków 2009.

Podaj, jakie czynniki wg wypowiedzi ministra wpływały na obniżenie uczestnictwa w kulturze.

Kliknij *Porównaj swoją odpowiedź* i zaznacz odpowiedzi najbliższe swojej.

Porównaj swoją odpowiedź

Ćwiczenie 4

Przyporządkuj rodzaje instytucji kulturalnych do organu, który sprawuje nad nimi nadzór.

Ministerstwo Kultury

samorząd lokalny (urząd gminy, starostwo powiatowe, urząd marszałkowski)

Instytut Polski

muzea

filharmonie

muzea narodowe

miejskie i gminne domy kultury

narodowe instytucje kultury

teatry

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Ćwiczenie 5

Połącz w pary cele prowadzenia polityki kulturalnej ze środkami do jej osiągnięcia.

tworzenie korzystnych warunków dla twórczości

organizacja festiwali, przeglądów twórczości, szczególnie zagranicznych

promocja twórczości i polskiej kultury

realizacja darmowych/publicznych koncertów, wystaw

zapewnienie równego dostępu do kultury

lekcje muzealne w szkołach

świadoma edukacja kulturalna

finansowanie działalności muzealnej i opieki nad zabytkami

zachowanie duchowego i materialnego dorobku dla przyszłych pokoleń

przyznawanie przez ministra kultury czy samorząd stypendiów twórczych dla artystów

Ćwiczenie 6

W zakresie polityki kulturalnej po 1989 roku zaszły duże zmiany. Przyporządkuj przyczynę do skutku, jaki wywarła ona na działalność instytucji kultury.

reforma administracyjna kraju

możliwość otrzymywania pieniędzy
w ramach zadań zleconych przez
samorządy

decentralizacja uprawnień administracji
publicznej w zakresie kultury

podporządkowanie większości teatrów,
muzeów itd. samorządom

prywatyzacja większości państwowych
wydawnictw, kin, galerii itp.

możliwość prowadzenia i otrzymywania
środków na działalność kulturalną przez
organizacje trzeciego sektora (NGO)

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo
o stowarzyszeniach

konieczność współpracy
z przedsiębiorstwami i prowadzenia
działalności zarobkowej (odpłatnej)

zniesienie cenzury

wolność twórcza

Zapoznaj się z klasyczną definicją polityki kulturalnej Aliny Kłoskowskiej i wykonaj zadanie.

((Antonina Kłoskowska *Socjologia kultury*

Przez politykę kulturalną rozumie się zwykle ogół zasad i reguł wyrażonych *explicite* lub *implicite*, którym podporządkowana jest działalność instytucji publicznych lub prywatnych wywierających wpływ na zinstytucjonalizowane formy twórczości, rozpowszechniania i udostępniania treści oświatowych, artystycznych, literackich, rozrywkowych.

Źródło: Antonina Kłoskowska, *Socjologia kultury*, Warszawa 1981, s. 482–483.

Przyporządkuj przykłady do słów kluczowych pojawiających się w tej definicji.

ogół zasad i reguł

filharmonie

muzyka

radia komercyjne

strategie rządowe w zakresie kultury

publiczne instytucje kultury

muzea

malarstwo

teatry

opery

prywatne instytucje kultury

ustawa o prowadzeniu działalności kulturalnej

taniec

film

multipleksy

formy twórczości

cyrk

domy kultury

Konstytucja RP

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

“ ***Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*** ”

Art. 1 pkt 2. Państwo sprawuje mecenat nad działalnością kulturalną, polegający na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych, a także opieki nad zabytkami i ochrony dziedzictwa narodowego w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą.

Źródło: *Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*, dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 30.03.2020 r.].

Zaznacz w tabeli przykłady mecenatu państwa nad kulturą, który jest formą realizowania przez niego polityki kulturalnej.

przykład	mecenat państwa	inna forma
Stworzenie wirtualnego Muzeum Dzieł Józefa Mehoffera wraz z dygitalizacją, opracowaniem i udostępnianiem zbiorów.	☐	☐
Wsparcie prowadzenia Internetowego Klubu Filmowego dla Osób Niewidomych prowadzonego przez lokalne stowarzyszenie.	☐	☐
Dokończenie odbudowy i całoroczna opieka nad Polskim Cmentarzem Wojennym w Dytiatynie na Ukrainie.	☐	☐
Prowadzenie teatru objazdowego finansowanego ze sprzedaży biletów/wejściówek.	☐	☐

Dla nauczyciela

Autorka: Justyna Szymańska

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Polityka kulturalna państwa

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

IX. Sprawowanie władzy w Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń:

12) przedstawia działania państwa w zakresie polityki kulturalnej oraz wykazuje znaczenie narodowych instytucji kultury w Rzeczypospolitej Polskiej.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- definiuje pojęcie *polityka kulturalna*;
- charakteryzuje cele prowadzenia polityki kulturalnej przez państwo;
- analizuje rolę polityki kulturalnej w epoce globalizacji;
- ocenia działania państwa w zakresie polityki kulturalnej.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- metoda przypadków;

- dyskusja;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją

1. Uczniowie zapoznają się z treścią e-materiału, żeby w czasie zajęć móc aktywnie uczestniczyć w dyskusji i rozwiązywać zadania.

Faza wstępna

2. Przedstawienie tematu „Polityka kulturalna państwa” i celów zajęć.

Faza realizacyjna

1. Uczniowie na podstawie własnej wiedzy przygotowują mapę pojęć do zagadnienia poruszonego w sekcji „Przeczytaj”. Przedstawiają swoje propozycje w trakcie burzy mózgów. Wybrana osoba zapisuje je na tablicy. Po fazie twórczej następuje weryfikacja pomysłów i powstaje ostateczna wersja mapy.

2. Metoda jigsaw. Uczniowie odliczają do czterech. Następnie łączą się w zespoły wg przydzielonych numerów. Każda grupa opracowuje fragment materiału z sekcji „Przeczytaj”. Po zakończeniu pracy uczniowie zmieniają zespoły tak, by w każdym znalazła się przynajmniej jedna osoba z poprzednich grup. Uczniowie dzielą się wiedzą zdobytą wcześniej i uczą się od siebie nawzajem. Następnie wybrane osoby omawiają przydzielone zagadnienia. Pozostali uczniowie mogą zadawać pytania i weryfikować przedstawione informacje.

3. Uczniowie pracują w parach. Analizują treść zadania 1: „Zapoznaj się z prezentacją multimedialną. Przygotuj 5-minutową wypowiedź na temat roli polityki kulturalnej w dobie globalizacji”, dyskutują, a następnie zapisują wnioski. Wybrane grupy omawiają swoje rozwiązanie i spostrzeżenia na forum klasy.

4. W kolejnym kroku zespół klasowy rozwiązuje ćwiczenia – od najprostszych do najtrudniejszych. Każdy z uczniów robi to samodzielnie. Po ustalonym czasie wybrane osoby przedstawiają odpowiedzi, a reszta klasy wspólnie ustosunkowuje się do nich. Nauczyciel w razie potrzeby koryguje odpowiedzi, dopowiada istotne informacje, udziela uczniom informacji zwrotnej.

Faza podsumowująca

1. Omówienie ewentualnych problemów z rozwiązaniem ćwiczeń i poleceń z sekcji „Sprawdź się”.

2. Na zakończenie nauczyciel dokonuje oceny pracy wylosowanej grupy. Prosi o samoocenę uczniów dotyczącą współpracy w zespole oraz wykonanego zadania. Dokonuje oceny pracy wybranych uczniów.

Praca domowa:

Napisz krótką notatkę, uwzględniając w niej najistotniejsze informacje dotyczące zagadnień poruszanych na zajęciach.

Materiały pomocnicze:

Antonina Kłoskowska, *Socjologia kultury*, Warszawa 1981.

Antonina Kłoskowska, *Kultury narodowe u korzeni*, Warszawa 2019.

Ustawa z dnia 25 października 1991 o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej,
prawo.sejm.gov.pl.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Uczniowie mogą przed lekcją zapoznać się z multimedium z sekcji „Prezentacja multimedialna”, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach i pogłębiać swoją wiedzę.